

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
"____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050119-Təsviri incəsənət müəllimliyi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Rəngkarlıq-3

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 17.12.2012-ci il tarixli 2197 sayılı əmrinə əsasən çap edilir.

Kodu: İPF-B07.3

Tədris ili: II tədris ili, (2025-2026) semestr: III

Tədris yükü cəmi: 180 saat. Auditoriya saati-60 (15 saat mühazirə, 45 saat praktik məşğələ).

Təhsil forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *müəllim Əlizadə Fatimə Azər qızı*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov k. 19, LDU-nun 2 saylı korpusu

E-mail ünvanı: faalizadee@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaitləri və metodik vəsaitlər:

1. Rəsmnin tədrisi metodikası
2. Rəsim Əfəndi Azərbaycan incəsənət Bakı 2007
3. A. Köçərli Böyükəğa Mirzəzadə Moskva 1980
4. R. Əfəndi Azərbaycan bədii sənətkarlığı Bakı 1980
5. Ə. Verdiyev Dəzgah rəngkarlığı Bakı 1988
6. Rubens (rəssam) Bratslava 1981

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn çərçivəsində tələbələr naturadan müxtəlif natürrəmləri, kişi və qadın portretini, fiqurunu müxtəlif vəziyyətlərdə boyalardan istifadə edərək təsvir edir. Rəsm zamanı rəngvurma üslublarının metodikasına əməl edir., koloriti müəyyənləşdirir, perspektivani nəzərə alırlar. Təsviri incəsənət fənninin əsasən naturadan rəsm məşğələlərinin tədrisi üçün əsas biliklər əldə edirlər.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır..

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E

6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F
----	-------------------	------------	---

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 60 saat (15 saat müəhazirə, 45 saat praktik məşğələ)

No	Keçilən mövzularının məzmunu	Müh.	Tarix
1.	Mövzu: Rəngkarlıqda üslub və texnikalar. Plan: 1. Ümumi rəngkarlıq texnikaları. 2. Rəngkarlıq üslubları	2	
2.	Mövzu: Yağlı boya texnikası. Plan: 1. Yağlı boyanın inkişaf tarixi 2. Yağlı boyanın tərkibi və istifadəsində lazım olan ləvazimatlar 3. Yağlı boya texnikasında işləyən rəssamlar və məşhur əsərlər	2	
3.	Mövzu: Kətan ilə tanışlıq. Plan: 1. Kətanın yaranma tarixi 2. Kətanın növləri	2	
4.	Mövzu: Molbert ilə tanışlıq. Plan: 1. Molbert sözünün mənşəyi və mənası 2. Molbertin növləri	2	
5.	Mövzu: Natürmortun yaranma tarixi. Plan: 1. Natürmortun növləri 2. XVII əsrdə Hollandiya rəssamları natürmortun çəkilməsinə diqqət artırıb 3. XVII əsrin II yarısında Willem Klass (Willem Claes) əsərlərində natürmort janrı	2	
6.	Mövzu: Qrizayl (Grisaille) texnikası ilə tanışlıq. Plan: 1. Qrizayl texnikası nədir? 2. Qrizayl texnikasında işlənən əsərlər	2	
7.	Mövzu: Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığı. Plan: 1. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında natürmort 2. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında monumentallıq	2	
8.	Mövzu: Tahir Salahov yaradıcılığı. Plan: 1. Tahir Salahov yaradıcılığında portret janrı 3. Yaradıcılığında şəhər eşalonu əsərində monumentallıq	1	
	Cəmi:	15 s.	

Praktik məşğələ

No	Məşğələnin məzmunu	Saat	Tarix
1	3 əşyadan ibarət Natürmortun işlənməsi	2	
2	Natürmortun kağız üzərində yerləşdirilməsi	2	
3	Natürmortun qurulması	2	
4	Natürmortun akvarellə (sulu boya ilə) işlənməsi	2	
5	Natürmortun rənglə işıq və kölgəsinin verilməsi	2	
6	Natürmortun işlənilib sona çatdırılması	2	
7	Həndəsi fiqurlardan ibarət Natürmortun rənglə işlənməsi	2	
8	Natürmortun qurulması	2	
9	Natürmortun kağız üzərində yerləşdirilməsi	2	
10	Natürmortun akvarellə işlənməsi	2	
11	Natürmortun işıq kölgəsinin verilməsi	2	
12	Natürmortun işlənilib sona çatdırılması	2	
13	Antik əşyalardan ibarət Natürmortun işlənməsi	2	
14	Natürmortun kağız üzərində qurulması	2	
15	Natürmortun qaşla işlənməsi	2	
16	Natürmortun işlənilib sona çatdırılması	2	
17	Güldən və meyvələrdən ibarət Natürmort	2	
18	Natürmortun kağız üzərində qurulması	2	
19	Natürmortu akrillə işlənməsi	2	
20	Natürmortda işıq və kölgənin verilməsi	2	
21	Natürmortda formanın alınması	2	
22	Natürmortu işləyib sona çatdırmaq	2	
23	İnternetdən Natürmortun etud edilməsi	1	
	Cəmi:	45 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Rəsmlərdə tonallığa, işıq və kölgə effektinə nail olunması üsullarını, işığın əşyaya təsiri zamanı baş verən prosesləri, rəsmi işlənmə texnikasını, müxtəlif əşya və canlıların anatomik xüsusiyyətləri və onların rəsm edilməsi texnikasını və onların tətbiqini bilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Təsviri incəsənətin metodikasının nəzəri əsaslarını sadalayır.
- Azərbaycan və dünya rəssamlarının adlarını, onların yaradıcılığını izah edir.
- Perspektiva qanunlarını rəsminə tətbiq edir.
- Müxtəlif formalı əşyaları, natürmortları, naxışları, kompozisiyaları ardıcılığa əməl edərək təqdim edir.
- Müasir təlim prosesinə uyğun naturadan rəsm, mövzu üzrə rəsm, dekorativ tətbiqi sənət, yapma, təsviri incəsənət haqqında söhbət məşğələlərini hazırlayır.
- Şagirdlərin cavablarını və rəsmlərini dəyərləndirir.

XIII. İmtahan sualları:

1. Ümumi rəngkarlıq texnikaları.
2. Rəngkarlıq üslubları
3. Tembra və akrilin fərqi
4. Yağlı boya və akvarelin fərqi
5. İmpressionizm və Postimpressionizm
6. İmressionizmdə natürmort
7. K. Monenin yaradıcılıq metodu
8. Rəssamlıq xüsusiyyətlərində postimpressionizm
9. Posimpressionizmdə görkəmli əsərlər
10. Yağlı boyanın inkişaf tarixi
11. Yağlı boya texnikasında işləyən rəssamlar və məşhur əsərlər
12. Yağlı boyanın tərkibi və istifadəsində lazım olan ləvazimatlar
13. Kətanın yaranma tarixi
14. Kətanın növləri
15. Molbert sözünün mənşəyi və mənası
16. Molbertin növləri
17. Natürmortun növləri
18. Natürmortun rənglə işlənməsi qaydası
19. İnteryerdə natürmort
20. XVII əsrdə Hollandiya rəssamları natürmortun çəkilməsinə diqqət artırmışlar
21. XVII əsrin II yarısında Villem Klass (Willem Claes) əsərlərində natürmort janrı
22. Qrizayl texnikası nədir?
23. Qrizayl texnikasında işlənən əsərlər
24. Qrizayl texnikasında "Gernika" əsəri
25. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığının əsas xüsusiyyətləri
26. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında natürmort
27. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında monumentallıq
28. Tahir Salahov yaradıcılığında portret janrı
29. Yaradıcılığında səhər eşalonu əsərində monumentallıq
30. Azərbaycanda Natürmort işləyən sənətkarlar

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. Ümumi rəngkarlıq texnikaları.
2. Rəngkarlıq üslubları
3. Tembra və akrilin fərqi
4. Yağlı boya və akvarelin fərqi
5. İmressionizmdə natürmort
6. K. Monenin yaradıcılıq metodu
7. Rəssamlıq xüsusiyyətlərində postimpressionizm
8. Posimpressionizmdə görkəmli əsərlər
9. Yağlı boyanın inkişaf tarixi
10. Yağlı boya texnikasında işləyən rəssamlar və məşhur əsərlər
11. Yağlı boyanın tərkibi və istifadəsində lazım olan ləvazimatlar
12. Kətanın yaranma tarixi
13. Kətanın növləri
14. Molbert sözünün mənşəyi və mənası
15. Molbertin növləri

II Kollektiv sualları

1. Natürmortun növləri
2. Natürmortun rənglə işlənməsi qaydası

3. İnteryerdə natürmort
4. Natürmortda qurma və işləmə ardıcılığı
5. XVII əsrdə Hollandiya rəssamları natürmortun çəkilməsinə diqqət artırmışlar
6. XVII əsrin II yarısında Villem Klass (Willem Claes) əsərlərində natürmort janrı
7. Qrizayl texnikası nədir?
8. Qrizayl texnikasında işlənən əsərlər
9. Qrizayl texnikasında "Gernika" əsəri
10. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığının əsas xüsusiyyətləri
11. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında natürmort
12. Toğrul Nərimanbəyovun yaradıcılığında monumentallıq
13. Tahir Salahov yaradıcılığında portret janrı
14. Tahir Salahov yaradıcılığında səhər eşalonu əsərində monumentallıq
15. Azərbaycanda Natürmort işləyən sənətkarlar

"Rəngkarlıq-3" fənninin sillabusu 050119-" Təsviri incəsənət müəllimliyi" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №01).

Fənn müəllimi:

m. Əlizadə Fatimə

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev